

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Волонтерство Придбати вантажівку для саперів допоміг народний депутат

▶ СТОР. 4

Звітця

Відновна сила віри

▶ СТОР. 6

Пишаємося

Наша команда здобула шість медалей на Міжнародній олімпіаді з астрономії та астрофізики у Греції

▶ СТОР. 7

№ 201 (8218)

П'ЯТНИЦЯ, 6 ЖОВТНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Верховна Рада підтримала виплату компенсації за ремонт пошкодженого майна

Головне — зберегти європейську єдність

Учора у Гранаді (Іспанія) розпочався саміт Європейсько-го політичного співтовариства, Україну на якому представляв Президент Володимир Зеленський. Анонсуєчи візит, він зазначив, що «цей день має бути плідним для України та всієї Європи». «Ключове для нас, особливо перед зимою, — посилення ППО, і вже є основа для нових домовленостей із партнерами. Готуємося їх підтвердити та реалізувати. Працюємо над посиленням наявної в Європі архітектури безпеки, зокрема регіональної. Україна має вагомі пропозиції. Окрема увага — Чорноморському регіону та спільній роботі заради глобальної продовольчої безпеки й захисту свободи мореплавства», — перелічив завдання для переговорів глава держави.

▶ СТОР. 5

Вилучена іранська зброя послужить ЗСУ

Уряд Сполучених Штатів днями передав Україні понад мільйон конфіскованих іранських боеприпасів. Про це повідомило Центральне командування Збройних сил США. Як інформує «Громадське», українські війська отримають майже 1,1 мільйона набойів калібру 7,62 мм. Ця зброя призначалася для бойовиків-хуситів у Ємені, яких підтримує Іран. Через це іранські посадовці й намагалися переправити їм зброю, але партію перехопили американці. Тепер вона послужить Збройним Силам України.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 5 жовтня

Верховна Рада 310 голосами ухвалила в цілому законопроект про внесення змін до Закону «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією ро-

сійської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України» (№ 10063). Пропоновані зміни дадуть змогу розширити форми надання відшкодування, адже раніше закон передбачав, що компенсація за пошкоджене та знищене майно надається лише шляхом виконання робіт, пов'язаних із його відновленням.

▶ СТОР. 2

ПОДІЇ

Надійний тил наблизить Перемогу

Держава зосереджена на фінансуванні армії, на підтримку громад практично не залишається бюджетних коштів.

У непростій ситуації опинилися нині територіальні громади. Майже всі доходи держава витрачає на оборону. Про це свідчать цифри з бюджету на наступний рік: доходи заплановано в розмірі 1,7 трільйона гривень, а видатки на оборону — 1,697 трільйона гривень. Отож держава не зможе допомогти громадам, варто розраховувати лише на власний бюджет і самостійно шукати інвесторів для додаткового фінансування.

▶ СТОР. 3

Два місяці арешту

Такий вердикт виніс суд у справі міського голови Сум Олександра Лисенка. Як раніше повідомляв «Голос України», посадовець підозрюється в отриманні величезного хабара, і 4 жовтня в суді для нього обирали запобіжний захід. Тож О. Лисенко перебуватиме під арештом до 2 грудня із можливістю внесення грошової застави у сумі три мільйони гривень.

У залі суду міський голова заявив журналістам, що пачок принесених йому грошей не отримував, не бачив і навіть поряд із ними не перебував, а під час обшуків у нього вдома правоохоронці нічого не знайшли. Очевидно, сторона захисту розроблятиме версію, що чиновнику хабар «підкинули» — можливо, з політичних міркувань, зазначає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

Атомники РАЕС передали автомобіль для бойових завдань

У межах безстрокової акції «Я допомагаю ЗСУ» на передову для виконання спеціальних бойових завдань волонтери Рівненської АЕС закупили та передали автомобіль.

«Придбали його за кошти із трьох відсотків, які працівники електростанції відраховують щомісяця зі своїх зарплат. Перед тим, як автомобіль вирушив на передову, його ретельно підготували, перевірили, замінили все, що може зламатися», — сказав член волонтерської групи РАЕС Віталій Талах. Про це інформує Юлія ВЕРБА, редактор прес-центру Рівненської АЕС.

КОРОТКО

■ У п'яти громадах Полтавщини за підтримки представництва «ООН Жінки в Україні» реалізують програму, спрямовану на запобігання та протидію домашньому й гендерно зумовленому насильству. В її межах постраждалим надають соціально-психологічну та юридичну допомогу, зокрема й під час розгляду справ у судах, **дізнався наш власкор Василь НЕІЖМАК.**

■ Послугами служби зайнятості на Кіровоградщині впродовж 2022—2023 років скористалися 4,8 тисячі внутрішньо переміщених осіб. Майже 70 відсотків із них — жінки. Працевлаштовано 1160 осіб. У Кропивницькому районі знайшли роботу 674 особи, в Олександрійському — 296, у Новоукраїнському — 110, у Голованівському районі — 80 осіб, **передає наш власкор Петро МЕЛЬНИК.**

■ Лише цьогогоріч Всесвітня продовольча програма ООН виплатила майже 1 мільйон доларів ВПО та вразливим категоріям населення в Рівненській області, надала 500 тонн продуктів харчування, **повідомив начальник Рівненської ОВА Віталій КОВАЛЬ.**

Більше від «Голосу України»: <http://www.facebook.com/GolosUkrainy>; <http://t.me/GolosUkrainy>

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр КОРНІЄНКО: «Збільшилася кількість законів та інтенсивність їх схвалення. Збільшилася кількість законів, які приймаються за основу в цілому, це значить, що більше компромісних законів. Зменшилася кількість повернення законів від Президента» (із інтерв'ю журналу «Фокус»)

Перший віцеспікер Олександр Корнієнко зустрівся із Головою Офісу Ради Європи Мачеєм Янчаком

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко провів робочу зустріч із Головою Офісу Ради Європи Мачеєм Янчаком.

Насамперед Перший віцеспікер привітав Мачея Янчака з призначенням на посаду, висловивши впевненість, що досвід багатосторонньої дипломатії новопризначеного Голови стане значною допомогою та підтримкою Україні на шляху реформ у сфері захисту прав людини, верховенства права й розбудови демократичного суспільства, а також подолання жакхливих наслідків військової агресії росії проти України.

«Очікуємо, що роль інституцій Ради Європи, зокрема, її Офісу в Києві, буде посилена у реагуванні на порушення прав людини, спричинені російською агресією проти України, та у притягненні до відповідальності всіх винних у порушеннях

міжнародного права», — наголосив Перший заступник Голови Верховної Ради України.

Насамкінець Олександр Корнієнко висловив вдячність за підтримку та всі здійснені спільні кроки заради України «Готові докласти всіх зусиль для посилення практичної співпраці України з Радою Європи та насамперед — з Офісом в Україні», — акцентував він.

У зустрічі також взяли участь народні депутати України — Голова Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин Андрій Задорожний, заступниця Голови Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Марія Мезенцева та голова підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Безгін.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Верховна Рада підтримала виплату компенсації за ремонт пошкодженого майна

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 5 жовтня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Водночас такий підхід не враховує, що дехто з власників нерухомості був змушений ремонтувати своє житло за власні кошти задля забезпечення його придатності для проживання та/або уникнення його подальшого руйнування. Тож законопроект № 10063, ініціаторкою якого є народна депутатка Олена Шуляк, передбачається надання грошових коштів шляхом їх перерахування на поточний рахунок отримувача компенсації зі спеціальним режимом використання для виконання робіт, пов'язаних із будівництвом, на пошкодженому об'єкті нерухомого майна з метою його відновлення та/або придбання будівельної продукції для виконання таких робіт та надання грошових коштів шляхом їх перерахування на поточний рахунок отримувача компенсації за придбану ним будівельну продукцію та/або виконані ним ремонтні роботи на пошкодженому об'єкті нерухомого майна за власні кошти.

Ухвалений 302 голосами в цілому законопроект про внесення змін до статті 4 Закону «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» щодо спрощення процедури списання військового майна (№ 10039) передбачає надання додаткових повноважень на період дії воєнного стану командирам військових частин списувати військове майно незалежно від номенклатури служб забезпечення (крім зброї) вартістю за одиницю військового майна або за одним актом до 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за спро-

щеною процедурою, а також спрощення процедури списання військового майна, що було втрачене (знищене, зруйноване) внаслідок воєнних (бойових) дій. На думку співавторів законопроекту, народних депутатів Романа Костенка, Федора Веніславського, Ірини Фріз та інших, існуюча модель списання військового майна не відповідає реаліям сьогодення та взагалі не розрахована на належне функціонування під час ведення таких інтенсивних бойових дій. Адже зараз процедури списання майна дуже довгі у часі та супроводжуються тривалими службовими розслідуваннями, погодженнями з правоохоронними органами і спеціальними формуваннями у складі Збройних Сил України. Як наслідок, командири військових частин змушені витрачати багато часу для узгодження величезної кількості документів для списання навіть того майна, яке витрачається щоденно у великих кількостях для забезпечення ведення бойових дій. Тож ухвалення законопроекту № 10039 дасть змогу командирам військових частин приділяти більше часу підготовці та реалізації бойових завдань, що є головним пріоритетом під час війни.

Парламентарії 313 голосами підтримали в першому читанні законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми (№ 6393-д). Тема притягнення до відповідальності за цькування (булінг) дітей уже давно стоїть на порядку денному, тож народні депутати запропонували на зако-

нодавчому рівні вдосконалити поняття булінгу (цькування), розширити сферу його застосування, а також встановити механізм захисту прав дітей та інших осіб, які є учасниками процесу оздоровлення і відпочинку, освітнього процесу, навчально-тренувальної та спортивної роботи. З ці-

оздоровлення та відпочинку дітей та інше. Для досягнення цієї мети пропонується внести відповідні зміни до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону дитинства», «Про оздоровлення та відпочинок дітей».

Також підтриманий у першому читанні зако-

півся обсяг завдань, пов'язаних із забезпеченням урядового зв'язку, що також вимагає збільшення залучення військовослужбовців з особового складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. Крім того, проект «Армія дронів» також потребує більшого

дотримання прав затриманих службові особи входять до штату органу, в якому функціонує підрозділ органу досудового розслідування, що надасть можливість підпорядкувати таких осіб не керівникам слідчих підрозділів, а керівнику самого органу. Законопроект також забороняє призначати таких службових осіб із числа дізнавачів підрозділів органів досудового розслідування.

На час, коли верстася номер, Верховна Рада продовжувала розгляд у другому читанні законопроект про внесення змін до Закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань (№ 10038). Ці зміни передбачають збільшення витратків щорічного бюджету на 317 мільярдів гривень, з яких майже 303 мільярди гривень пропонується спрямувати на потреби оборони. Зокрема, на 195,7 мільярда гривень мають зрости видатки на ЗСУ, на 39,7 мільярда — Національної гвардії, на 20,4 мільярда — Державної прикордонної служби, на 19 мільярдів — Національної поліції, на 13,2 мільярда гривень — для закупівлі і модернізації військової техніки та озброєння ЗСУ.

Крім того, передбачається збільшення на 16,5 мільярда гривень фінансування допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, на 1,2 мільярда гривень — для забезпечення супроводу України у справах проти росії в Міжнародному суді ООН та арбітражних трибуналах з морського права, для видання шкільних підручників додатково планується спрямувати майже 553 мільйони гривень.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Під час засідання.

ною метою законопроект № 6393-д, співавторами якого є народні депутати Сергій Бабак, Наталія Піпа, Юлія Гришина та інші, зокрема, передбачає, що: держава захищає дитину від булінгу (цькування); засновник закладу вищої освіти контролює виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню); батьки або інші законні представники дітей мають право на повне та неупереджене розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника процесу

зміни до статті 1 Закону «Про загальну чисельність Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» (№ 9666) передбачає скасування законодавчого обмеження чисельності військовослужбовців цієї служби, яке встановлене у кількості 7500 осіб, у тому числі — 6095 військовослужбовців. Співавтори законопроекту, народні депутати Олександр Федієнко, Валдим Івченко, Руслан Горбенко та інші, звертають увагу, що у зв'язку з повномасштабними бойовими діями значно збіль-

залучення військовослужбовців з особового складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, в тому числі у зоні бойових дій.

Посиленню ефективності функціонування інституту службових осіб, відповідальних за перебування затриманих та осіб взятих під варту, має сприяти підтриманий у першому читанні законопроект про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу (№ 9088). Цей документ, зокрема, передбачає, що відповідальні за перебування та забезпечення

Надійний тил наблизить Перемогу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Як вижити громадам краю в умовах війни й ефективніше допомагати фронту, забезпечити енергетичну безпеку на своїх територіях, сприяти роботі малого і середнього бізнесу, зокрема евакуйованого з інших регіонів, підтримати вимушених переселенців — про ці та інші нагальні питання говорили на зібранні у Вінниці «Форум громад Вінниччини: економічний план Перемоги», участь у якому взяли народні депутати України Микола Кучер та Лариса Білозір (на знімках).

«Дехто пропонує 50 відсотків податку на доходи, який сплачують військові, залишати в громадах на потреби військових, а також на освіту, охорону здоров'я та інші соціальні потреби, інші 50 відсотків спрямувати у спецфонд державного бюджету, — зазначила Лариса Білозір. — Як на мене, це теж не вирішення питання. Вважаю, правильним було б реформувати податкову систему, ПДФО має надходити за місцем реєстрації людини. Це рекомендують і європейські, і американські партнери, тож маємо здійснити реформу».

Популізмом назвала пані Білозір намір підвищити зарплату освітянам на 22 відсотки. Збільшення платні — це завжди добре, але в результаті зросте дефіцит субвенції вдвічі і матимемо ситуацію, коли скорочуватимуть навчальні заклади. «Це вже відбувається, особисто бачила таке у громадах, — зазначила народний депутат. Говорила вона також про питання децентралізації, зокрема, про створення органу, який буде контролювати та спрямовувати роботу всіх територіальних органів влади, згідно з вимогами чинного законодавства.

Вінниччина є відносно безпечним регіоном у ситуації воєнного стану. Вона стала надійним тилом для тих, хто на фронті. «Дуже важливо, щоб бізнес повернувся на економічний і промисловий рівень до воєнного часу та став локомотивом подальшого відновлення, — наголосив у виступі на форумі начальник Вінницької обласної військової адміністрації Сергій Борзов. — Приємно усвідомлювати, що бізнес регіону працює і навіть поступово

повертає втрачені позиції, спричинені війною».

Посадовець підтвердив сказане цифрами:

- За 9 місяців 2023 року в області реалізовано 27 інвестиційних проектів загальною вартістю майже 1,2 мільярда гривень;
- створено 970 нових робочих місць;
- працює понад 370 релокованих підприємств (торгівля, логістика, ІТ, промисловість, надання послуг тощо).

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото із сайту I-VIN.

Дистанційка може «поховати» заочку: з наступного року хочуть скасувати набір на окремі форми навчання

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

З наступного року виші припинять набирати вступників на заочну та вечірню форми здобуття освіти, а коледжі — охочих здобути диплом молодшого бакалавра.

Такі зміни передбачено проектом закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року (№ 10092), поданий народними депутатами Сергієм Бабаком, Георгієм Мазаурашу, Сергієм Колебошиним та групою інших парламентаріїв.

«З 2024 року не проводиться набір вступників для здобуття ступенів вищої освіти бакалавра та магістра за вечірньою та заочною формами здобуття освіти, а також для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра», — йдеться у документі. Реалізувати нововведення пропонують шляхом внесення змін до законів «Про вищу освіту» та «Про фахову передвищу освіту».

Схоже на те, що заочне та вечірнє навчання пропонують замінити дистанційним, яке масово запроваджувалося в Україні ще з часів пандемії ковіду і вимушено застосовувалося повсюди після широкомасштабного вторгнення. Про мотиви скасування заочки йдеться у пояснювальній записці до документа:

з огляду на накопичений досвід використання дистанційних технологій навчання парламентарії пропонують орієнтувати заклади саме «на розвиток дистанційної форми здобуття вищої освіти».

Що ж до скасування набору для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, то це здійснять «з метою оптимізації структури набору вступників та з урахуванням перспектив розвитку міждисциплінарних освітніх програм».

Крім того, проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року покликаний врегулювати процедуру прийому до вишів в умовах воєнного стану — надати Міністерству освіти і науки повноваження провести Національний мультипредметний тест замість перебраного законодавством ЗНО.

Підпункти 23 та 24 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» пропонують викласти в такій редакції:

«У 2022, 2023, 2024 роках прийом на навчання для здобуття вищої освіти здійснюється в особливому порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки без дотримання вимог цього Закону».

«Зважаючи на агресивність російських військових і терористичних угруповань до національної системи освіти та науки, з міркувань безпеки вступників та працівників закладів освіти, пропонується продовжити у 2024 році практику проведення вступних випробувань в електронному форматі з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання для конкурсного відбору на навчання у закладах фахової передвищої, вищої освіти, — йдеться у пояснювальній записці до законо-проекту.

Нагадаємо, що вперше зовнішнє незалежне оцінювання з окремих дисциплін замінили на комплексний мультипредметний комп'ютерний тест 2022 року, після широкомас-

штабного вторгнення РФ, яке спричинило масове вимушене переміщення абітурієнтів і вчителів в межах країни та за кордон, безпрецедентні безпекові ризики та інші проблеми, які унеможливили проведення традиційного ЗНО. Війна триває, тому цю практику планується продовжити і під час вступної кампанії 2024 року.

Крім того, автори законопроекту № 10092 вкотре пропонують скасувати Державну підсумкову атестацію для випускників шкіл, профтехів та коледжів, що здобувають повну загальну середню освіту.

ПРОПОНУЄТЬСЯ

Водночас 2024 року проведуть пілотування ДПА серед молодших школярів, в якому братимуть участь до двох тисяч четвертокласників півсотні шкіл. Для цього внесуть зміни до Закону «Про повну загальну середню освіту».

«Здобувачі освіти, які завершують здобуття кожного рівня повної загальної середньої освіти у 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 навчальних роках, звільняються від проходження державної підсумкової атестації. Для учнів, які завершують здобуття початкової середньої освіти у 2024 році, проводиться державна підсумкова атестація в режимі пілотування», — йдеться у згаданому законопроекті.

У документі також закріплять перелік обов'язкових (включно з історією України) та додаткових предметів, які складатимуть майбутні вступники.

«У 2024 році випробування для участі в конкурсному відборі на навчання для здобуття ступеня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного

ступеня фахового молодшого бакалавра, ступеня вищої освіти молодшого бакалавра включають українську мову, математику, історію України та предмет на вибір (фізика, хімія, біологія, іноземна мова, географія, українська література)», — зазначається у законопроекті.

Випускники попередніх років зможуть подавати при вступі сертифікати останнього проведеного в Україні ЗНО (2021 року). «У 2024 році конкурсний відбір на навчання для здобуття ступеня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, ступеня вищої освіти молодшого бакалавра здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання 2021 року та/або вступних випробувань 2022 — 2024 років, проведених з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання та творчого конкурсу (конкурсу фізичних здібностей) у передбачених законодавством випадках», — йдеться у проекті документа.

Для вступників на відповідні спеціальності на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, ступеня вищої освіти молодшого бакалавра відповідно до законопроекту дадуть змогу додатково використовувати єдине фахове вступне випробування з економіки та управління або аграрних наук.

Анна ЛУКАНСЬКА.

Фото з відкритих джерел.

ПРОЕКТ

Завдяки «Freedom Space» 30 укриттів перетворили на шкільний простір

На реалізацію проекту було залучено 120 мільйонів гривень. За грантові кошти облаштували сховища і у двох закладах на Хмельниччині. Їх проінспектували парламентарії...

Народні депутати Андрій Богданець та Микола Стефанчук разом із першим заступником начальника Хмельницької ОВА Сергієм Тюриним відвідали укриття в закладах шкільної освіти обласного центру, які було оновлено в рамках проекту «Freedom Space», та побачили, як у них проходить навчання.

Посадовці переконалися, що мета проекту «Freedom Space» — повернути маленьким українцям дитинство, незважаючи на загрози війни, зробити безпечним час їх перебування у школі, мінімізувати ризики під час ракетних атак ворога, успішно досягається в Україні, зокрема й на Хмельниччині. Цьому значною мірою посприяв народний депутат України Андрій Богданець, а фінансову підтримку надав міжнародний партнер Freedom Holding Corp.

Як розповів народним обранцям Сергієм Тюрин, на Хмельниччині 87 відсотків закладів освіти мають укриття. Але цього замало, щоб усі діти були убезпечені від рашістських нападів, тому є ще над чим працювати, щоб усі школярі відчували себе у безпеці під час офлайн-навчання.

Посадовець подякував народному депутату Андрію Богданцю за сприяння в облаштуванні двох укриттів у Хмельницькому, та проекту «Freedom Space», який залучив донорські кошти для облаштування сховищ. Це вкрай важливо у нинішній фінансовій ситуації, бо дає змогу мінімізувати залучення бюджетних ресурсів.

За словами Андрія Богданця, спільними зусиллями вже вдалося облаштувати майже три десятки укриттів у школах різних міст країни. Вони вже діють від Львова і Тернополя, до Харкова і Запоріжжя.

— До початку виконаних робіт там були просто сирі бетонні підвали, вкриті пилом. Звісно, вони давали певний захист, але під час довготривалого перебування в них ні в кого не додавалося доброго настрою. Ми подбали не просто про фізичну безпеку дітей та дорослих, що поруч із ними, але й про те, щоб поліпшити їх психоемоційний стан під час тривоги. Тому не просто побілили стіни й пофарбували лавки, а повністю змінили вигляд приміщень — після ремонту там з'явилися дитячі килимки й м'які іграшки, кінопроектори та крісла-мішки — те, що дає дітям можливість заспокоїтися, — додав народний депутат.

Андрій Богданець також розповів, що з-поміж інших днями відкрив укриття у перших чотирьох об'єктах його рідного Тернополя. Тепер, коли лунають сирени, в цих закладах освіти навчання не доводиться переривати. Завдяки проекторам та зручним меблям, встановленим у сховищах, проведення занять продовжується. Учні тепер можуть приходити в укриття не тільки для того, аби перечекати небезпеку, адже ці приміщення придатні для використання як звичайні кабінети та зали — шкільний простір став ширшим і комфортнішим.

Важливо, що кошти, які було використано на ремонти укриттів у різних містах, було надано іноземними партнерами на умовах грантової програми, тобто їх не потрібно повертати. Загалом на три десятки сховищ було спрямовано 120 мільйонів гривень. З цієї суми профінансовано й облаштування двох закладів на Хмельниччині. Середня вартість одного такого укриття — приблизно три мільйони гривень.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото надано автором.

Придбати вантажівку для саперів допоміг народний депутат

Чергову, вже 35-ту від початку повномасштабної війни автівку передала днями захисникам-землякам Олевська громада.

Цього разу техніка була необхідна саперам для виконання специфічних завдань — воїни потребували легкої вантажівки з кузовом для вивезення мін з деокупованих територій.

Частина необхідних коштів громаді вдалося зібрати самотужки, зокрема завдяки благодійним концертам та ярмаркам. Ініціативу Олевська також підтримав народний депутат Арсеній Пушкаренко (на знімку ліворуч). Парламентарій не лише допоміг придбати машину, а й профінансував її ремонт, технічне обслуговування і фарбування в захисний колір.

Як повідомив міський голова Сергій Лисицький (на знімку праворуч), автомобіль уже передали військовим, котрі після короткої ротачії знову вирушили на передову. «Пишаюся тим, що наша громада — одна з тих, яка чи не найбільше передала автівок нашим захисникам», — наголосив він і подякував усім землякам та Арсенію Пушкаренку за небайдужість і невтомну підтримку української армії.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Фото з сайту Олевської міської ради.

САМОВРЯДУВАННЯ

Була цитадель корупції — став осередок прозорого адмінсервісу громади

У Щербанівській громаді відкрили сучасний Центр надання адміністративних послуг.

Його облаштували у приміщенні Регіонального сервісного центру МВС, розташованому в селі Розсошенці, фактично на виїзді з Полтави. В тому є своя символіка. Надто з огляду на те, що саме в цій великій будівлі донедавна багато років господарював обласний підрозділ сумнозвісної Державтоінспекції. Тож отримувати тут необхідні кожному водієві послуги ДАІ без величезних черг і хабарів було майже неможливо...

Натомість ЦНАП однієї з найбільших сільських громад області має стати осередком зручного й прозорого адмінсервісу, максимально наближеного до європейських стандартів. Задля цього на його облаштування та забезпечення всім необхідним із бюджету громади

виділили понад 2 мільйони гривень. Водночас підготували кваліфікованих спеціалістів, які розпочали прийом громадян.

Останні в новому ЦНАПі вже зараз у найкомфортніших для персоналу й відвідувачів умовах можуть отримати понад 200 послуг, 17 із яких адресовані безпосередньо ветеранам війни. Їх перелік, зрозуміло, постійно розширюватиметься. Не менш важливо й те, що, за словами заступника начальника обласної військової адміністрації Ігоря Панченка, нині триває робота із введення в ЦНАПі електронної інформаційної системи та електронної черги.

Василь НЕІЖМАК.
Полтавська область.

Вилучення «військового» податку може послабити місцеві бюджети

Найболючіші фінансові проблеми перед опалювальним сезоном обговорили очільники громад у Хмельницькій області під час онлайн-засідання голів громад — членів Асоціації міст України.

Учасники форуму ухвалили звернення до центральної влади щодо вилучення «військового» ПДФО. Таке рішення прописане у проекті закону «Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України».

— Зареєстрований у Верховній Раді урядовий законопроект, який вносить зміни до Бюджетного кодексу, істотно вплине на доходи громад. Він передбачає вилучення з місцевих бюджетів податку на доходи фізичних осіб від оподаткування грошового забезпечення військовослужбовців та поліцейських з 1 жовтня 2023 року по 31 грудня 2024-го, — зазначив голова Хмельницького регіонального відділення АМУ, міський голова Хмельницького Олександр Симчишин. — Це серйозно послабить місцеві бюджети. І ми маємо донести позицію представників місцевого самоврядування до народних депутатів.

Ще один аргумент на користь того, що громади не можна позбавляти фінансового ресурсу, — підприємства теплокомуненерго залишилися без обіцяної урядом компенсації різниці в тарифах. Тож їм буде необхідна підтримка місцевої влади.

Якщо запропонована урядом ініціатива має запобігти неналежному використанню коштів, то громади пропонують інше рішення. Можна впровадити цільові захищені статті видатків місцевих бюджетів, які

▶ ТИМ ЧАСОМ

Щоб підтримати наших захисників

Ще п'ять мільйонів гривень із міського бюджету Тернополя додатково спрямовано на допомогу нашим захисникам. Рішення про зміни до бюджету міської територіальної громади було погоджено на засіданні виконавчого комітету.

Кошти спрямують на «Програму забезпечення обороноздатності військових формувань Тернопільського гарнізону та військового призову Тернопільської міської територіальної громади на 2023 рік». Загалом на виконання цієї програми у міському бюджеті Тернополя передбачено понад 100 млн грн. Завдяки їй на запити військових частин у громаді закуповують необхідне обладнання, інструменти та техніку.

Тернопіль.

формуватимуться з 70 відсотків «військового» ПДФО. Це так званий бюджет безпеки й оборони із замороженням реверсних вилучень. Ці кошти можна буде витратити тільки на допомогу силам оборони й безпеки, на утримання об'єктів захисту, забезпечення вимушених переселенців, подолання наслідків руйнацій через вибухи ворожих ракет тощо. На думку учасників зібрання, завдяки такому розподілу коштів «військовий» ПДФО залишиться мобільним і прозорим в органах місцевого самоврядування й служиме Перемозі.

Свою думку голови громад висловили у зверненні до всіх депутатів із Хмельниччини, до партій та фракцій у Верховній Раді, Президента, Прем'єр-міністра, Голови Верховної Ради.

Також учасники обговорили виклики в регіоні перед початком

опалювального сезону. Звернули увагу на те, що згідно з постановою уряду розрахунки за спожитий газ проводяться через органи Державної казначейської служби й це створює критичні загрози для роботи галузі в холодну пору. Представники громад-членів АМУ на Хмельниччині звернулися до органів державної влади з вимогою скасувати цю постанову й забезпечити громадам обіцяну компенсацію з різниці в тарифах. Адже громади свої зобов'язання виконали та стримали тариф для населення на рівні попереднього року.

До зібрання долучилися понад чотири десятки міських, селищних, сільських голів, їхні заступники, фахівці органів місцевого самоврядування.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Відновлюють зруйноване житло

В Охтирській громаді на Сумщині власники втраченого та пошкодженого майна отримують компенсаційні виплати від держави.

Фінансування здійснюється у межах урядової програми «Відновлення». Нею скористалися вже сотні людей: одні готують необхідні документи та подають заяви до органу влади, а 440 жителям громади виплати вже погодили. Загальна сума, яку вони одержать «на руки», становить майже 43 млн грн — у середньому приблизно 100 тис. грн кожному.

Активізувалися відновлювальні роботи і в сусід-

ній Тростянецькій громаді. Тут люди вже отримують гроші на проведення не дрібних, а капітальних ремонтів зруйнованого житла. До міськради надійшло понад двісті таких заяв, і 165 з них уже погоджено.

У відділі капітального будівництва Тростянецької міськради пояснюють: програма «Відновлення», котра працює із травня цього року, розбита на три частини. Перша стосується виплат на проведення поточних і дрібних ремонтів, які здійснюються у межах до 200 тис. грн. Друга надає людям можливість проведення капі-

тальних ремонтів на суму до 500 тис. грн, а третьою передбачені компенсаційні виплати на повністю зруйновані квартири і будинки.

У міськраді запевняють, що в Тростянці працюють усі три частини програми «Відновлення». І наголошують: під відновленням знищеного або пошкодженого майна маються на увазі винятково житлові об'єкти.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

На знімку: На Сумщині найбільше зруйнованих будинків в Охтирці.

Фото з сайту sts.sumy.ua.

Головне — зберегти європейську єдність

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час спілкування з журналістами у Гранаді Володимир Зеленський зазначив: «Я вважаю, що головні виклики, які є перед усіма нами, — це насамперед збереження єдності у Європі. І я кажу не лише про країни ЄС, а про всю Європу. Я вважаю, що це буде найбільшим викликом. Тому що росія атакуватиме інформаційно, дезінформацією, фейками. Це перше. Друге: для України дуже важливо мати захисний щит на зиму. Тому що взимку на нас буде багато атак різними видами російських ракет, іранськими дронами».

Перед початком саміту Президент України провів кілька двосторонніх зустрічей. Зокрема, з Прем'єр-міністром Іспанії Педро Санчесом (на знімку).

Лідери обговорили необхідні кроки щодо реалізації української Формули миру. Зокрема, йшлося про підготовку наступної зустрічі на рівні радників, яка має відбуватися незабаром.

Було приділено увагу збереженню міжнародної підтримки України. Сторони також докладно обговорили наступний оборонний пакет від Іспанії, який міститиме боєприпаси, артилерію, антидронні системи та засоби протипові-

ряної оборони, обладнання для розмінування. Крім того, йшлося про продовження двосторонньої співпраці з метою захисту чорноморського зернового коридору.

Під час зустрічі з прем'єр-міністеркою Італії Джорджею Мелоні йшлося про наступний пакет

військової допомоги від цієї країни, зокрема про шляхи посилення нашої протиповітряної оборони. Також сторони зосередилися на ключових викликах європейській безпеці, таких як гібридні загрози росії. «Ми повинні захистити наш континент від перетворення росі-

єю продовольства, енергії, міграції й інших проблем на зброю. Захистити Україну від російської агресії означає захистити також усю Європу від усіх загроз і дестабілізації, які провокує кремль. Зокрема, в Африці, де росія дестабілізує цілі країни», — наголосив Володимир Зеленський.

Він також подякував Джорджи Мелоні за підтвердження того, що підтримка України буде топовим пріоритетом Італії, а також — за готовність узяти патронат над відновленням Одеси.

За інформацією британського видання Guardian, ключовими темами зустрічі європейських лідерів визначено агресію росії проти України, забезпечення безпеки у Чорноморському регіоні, включаючи зміцнення глобальної продовольчої безпеки та свободи судноплавства, а також — напруженість, яка виникла у відносинах Косово і Сербії.

Нагадаємо: Європейська політична спільнота — це ініціатива Президента Франції Еммануеля Макрона як ще один майданчик співпраці, що, як зазначається, не є альтернативою розширення ЄС. Перший такий саміт відбувся торік у Празі 6–7 жовтня, другий провели у Молдові 1–2 червня, у ньому теж брав участь Президент Володимир Зеленський.

Вл. інф.
Фото з сайту Президента України.

Болгарія надала притулок фестивалю етнографічного кіно «ОКО»

Раніше фестиваль етнографічного кіно «ОКО» проводили в українському місті Болград Одеської області, де компактно проживають етнічні болгари.

Саме представники болгарської діаспори були його засновниками. Але цього року в зв'язку з активними обстрілами країною-агресором південної частини України директор фестивалю Тетяна Станева звернулася до Посольства України в Болгарії, керівника Виконавчої агенції з питань болгар за кордоном Райни Манжукової з проханням посприяти в його проведенні в Софії.

Директор Національного кіноцентру Болгарії Петр Тодоров за підтримки депутата Народних зборів Манола Пейкова погодився зробити все, щоб четвертий фестиваль «ОКО» провели в столиці Болгарії.

Під час його урочистого відкриття Посол України в Болгарії Олесь Ілашук (на знімку в центрі), представник відділу культури Болградської міської ради Жанна Сусліна, голова Спільки українських організацій у Болгарії «Мати Україна» Олена Кошева подякували за надання притулку фестивалю.

А почався він фотовиставкою одеського фотомитця Олександра Барона. Його роботи яскраво демонструють звірства російських агресорів, які нещадно бомблять мирних громадян, їхні будинки, пам'ятки архітектури. Потім представники української діаспори в Болгарії й болгари, які співчують Україні та підтримують її, подивилися документальний фільм «Життя на межі». Український кінорежисер Павло Пелешков намагався показати, як зараз живеться українцям, якої шкоди наробили загарбники в наших містах. Глядачів вразило побачене. Навіть не вірилося, що це може відбуватися у XXI столітті. Бо за своїм звірством російська орда переплюнула нацистів. Глядачі хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих у боротьбі із загарбником.

Інші стрічки, представлені на фестивалі, українці, які тимчасово живуть у Софії і її передмістях, мешканці та гості столиці зможуть подивитися у кінотеатрі Г-8. Покази триватимуть до 7 жовтня.

Фото зі сторінки
у Фейсбуці Посольства України
в Болгарії.

Фатальна помилка путіна

ЗА ПОРЕБРИКОМ

У першому півріччі державний монополіст «газпром» скоротив видобуток газу на 25%. У звіті компанії це пояснено «політично вмотивованими рішеннями низки країн, спрямованих на відмову від імпорту російського газу».

«Газпром» повністю зупинив постачання газу до Європи через «Північний потік», і чистий прибуток компанії знизився майже втричі.

Путінський режим втратив збіднілого газового монополіста та вирішив покласти на плечі росіян. У 2024-му збільшать тарифи на житлово-комунальні послуги на 10%. Це найбільше підвищення цін із 2014-го. І основним бенефіціаром підвищення цін став газовий монополіст. Влада вирішила залізти до кишені громадян, щоб врятувати «газпром», у якого з початку війни експорт скоротився майже наполовину. А основний прибуток компанія отримувала на ринках ЄС.

«Це була фатальна помилка путіна, бо саме гнучкі відносини із Заходом дозволяли йому та його оточенню десятиліттями не лише грабувати росію, а й комфортно відмивати нагробоване по всьому світу. Тепер вони ці можливості втратили. Навряд чи так було задумано,

але так буває. Коли емоції та самовпевненість беруть гору над розрахунком та здоровим глуздом», — вважає російський опозиційний політолог Володимир Пастухов, який живе в еміграції.

Китайський ринок, котрий режим підносив як панацею від усіх бід, теж не врятував «газпром». «Дорого чи дешево продає росія газ Китаю, судить самі. За даними мінекономіки, 2022-го Китай платив «газпрому» приблизно чверть тієї ціни, що платили інші країни. 2023-го — приблизно половину», — такі цифри наводить російський економіст Сергій Алесашенко. Він вважає, що Китай іще вимагатиме від путіна скинути 20 відсотків ціни, а ще краще — відстрочку з оплати газу.

Ще цікавіші дані наводить експерт у галузі енергетики Михайло Крутіхін із посиланням на інформацію китайської митниці. У той час, коли ціни на газ у Європі злетіли до 1400 доларів за тисячу метрів кубіч-

них, китайці за російських газ із «Сили Сибіру» платили по 140 доларів, тобто у 10 разів менше.

«Нині ціни прив'язані до якихось нафтових позначок. Вони трохи зросли, але все одно до європейських не дотягують. Тобто вигоди від того, що в Китаї продають російський газ, не видно. Тим більше що цей газ іще треба підготувати, звідти витягнути всі додаткові компоненти», — вважає Михайло Крутіхін.

З того приводу варто згадати історію будівництва газопроводу «Сила Сибіру», розрекламованого кремлівською пропагандою. Заступник голови «газпрому» олександр медведєв запевняв, що Китай на цю трубу виділить 25 млрд доларів. Насправді китайці нічого не виділили, бо нічого не обіцяли. Було підписано лише меморандум про наміри, який кремль після анексії Криму в 2014-му розрекламував як контракт. Російському монополісту довелося самому вбухати у «Силу Сибіру» 77 млрд доларів, які невідомо коли окупляться.

Але цього росіяни не прочитали у контрольованих державою ЗМІ, лише в опозиційних, які виходять за кордоном.

Богдан КУШНІР.

Литва планує виділити нашій країні 340 мільйонів євро

Литва планує наступного року виділити Україні 340 мільйонів євро. Таку суму внесено до витратної частини бюджету країни на 2024-й. Кошти підуть на підтримку нашої держави.

Про це повідомила прем'єр-міністр Литви Інґріда Шимоніте в інтерв'ю BNS. «По Україні (витрати. — Ред.) ми оцінюємо загальною майже в 0,4% ВВП, тобто приблизно в 340 мільйонів євро», — сказала вона.

Інґріда Шимоніте зауважила, що нині працювати доводиться в умовах досить складної економічної ситуації. «З другого боку, є потреба, які пов'язані не з нами, а з чимось дуже важливим для нас, як, наприклад, Україна. Найближчими роками нам знадобляться кошти не тільки для підтримки воєнних біженців. Ми також повинні будемо продовжувати надавати підтримку, якщо країни Європейського Союзу не погодяться на бюджет підтримки Європейського Союзу в 50 мільярдів», — наголосила Шимоніте і додала, що не сумнівається в тому, що якусь міжурядову угоду з приводу цього буде схвалено. «І це означає, що нам потрібно буде зробити свій внесок у той бюджет, і він буде не малий», — зазначила прем'єр-міністр Литви, повідомляючи національний мовник LRT.

ПЛАНЕТА

Щоб легше повертатися додому

Україна та Польща разом пишуть нову історію залізничного сполучення нашої держави з Європою: уперше за 18 років між Львовом та Варшавою курсуватимуть поїзди.

З 15 жовтня «Укрзалізниця» запускає залізничне сполучення між Львовом та Варшавою. Поїзди до столиці Польщі зі Львова курсуватимуть уперше за останні 18 років. Маршрут організовують через станцію Рава-Руська поблизу українського прикордоння на Львівщині.

«Працюємо над розширенням міжнародних залізничних пасажирських маршрутів, щоб наші співвітчизники могли легко виїжджати за кордон та повертатися додому. Узгоджено всі деталі з польською стороною, відкрито пункт пропуску. Відтепер іще 10 населених пунктів України отримають залізничне сполучення з Варшавою та Любліном», — сказав з цього приводу голова правління АТ «Укрзалізниця» Євген Лященко.

Як інформують на сайті «Укрзалізниця», на станції Рава-Руська пасажирів здійснюватимуть пересадку з поїзда з української ширини колії (1520 мм) на поїзд європейської колії (1435 мм) і в зворотному напрямку. Розклад руху такий, щоб охопити залізничним сполученням з Варшавою та Любліном ще й Івано-Франківськ, Стрий, Коломию, Калуш, Моршин, Брюховичі та Жовку. Проект реалізовано в співпраці з польським залізничним перевізником SKPL.

«Після шести років перерви з часу розробки інвестиційного проекту торік з ініціативи Львівської ОВА почали будувати евроколію, яка з'єднала Варшаву та Львів, — прокоментував нововведення начальник ОВА Максим Козицький. — На проектно-кошторисну документацію виділили 3 млн грн з обласного бюджету, ще мільйон — з місцевої скарбниці Рава-Руської і Добросиньсько-Магерівської територіальних громад. Радію, що Україна та Польща разом пишуть нову історію залізничного сполучення нашої держави з Європою. Воно дасть змогу пасажирам з української та польської сторін зручно добиратися та розвантажати автомобільні пункти пропуску. Це ще одна нагода частіше бачитися українським сім'ям, які розкидала різними країнами війна».

Людмила СТРАЖНИК.

Туреччина відповіла на теракт в Анкарі

У Туреччині після теракту, що стався в неділю в Анкарі біля будівель парламенту і МВС, правоохоронці заарештували кілька громадян, яких підозрюють у зв'язках із Робочою партією Курдистану. Крім того, ВПС Туреччини завдали превентивних ударів на півночі Іраку по місцях, де розташовані бази бойовиків цієї організації.

Турецьке інформагентство «Анадолу» поширило офіційну заяву міністерства національної оборони, в якій повідомляється, що авіаударами знищено 22 об'єкти терористів. Це — печери, укриття, бункери, різноманітні сховища, де, ймовірно, ховалися високопоставлені керівники терористів, та склади зі зброєю та вибухівкою. Міністерство наголосило, що «боротьба з тероризмом триватиме, поки в цій географічній точці не залишиться жодного терориста».

«Анадолу» інформує, що для знищення об'єктів, які належать Робочій партії Курдистану, було використано тільки зброю і боєприпаси вітчизняного виробництва.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Президент України Володимир ЗЕЛЕНСЬКИЙ: «Були звіти розвідки про плани окупантів. Безнадійні в них плани».

Історія — на боці України. Й це не метафізика — жодному схибленому за час існування Людства не вдавалося повертати хід цивілізації в зворотному напрямку на довгий період

Відновна сила віри

Що важчий хрест, то вірніший крок.
Боуржан ТОЙШИБЕКОВ

Скажена мара рашизму «остаточно вирішити українське питання» зазнала краху, зіткнувшись з небаченим народним спротивом. Недарма в ООН світ визнав: «Україна в цій битві зробила більше, ніж все!» Незамісну частку великої роботи виконують лікарі установ Національної академії медичних наук України. Про це ми говоримо з президентом НАМН академіком Віталієм ЦИМБАЛЮКОМ (на знімку). І як завжди в бесідах з цим вченим розмова вийшла за рамки суто фахових питань.

— Віталію Івановичу! Темп поступу медичної науки розумієш краще, читаючи, приміром, біографії знаних людей. Скажімо, в сім'ї Івана Миколайчука було 13 дітей, вижило — 10. В родині Олександра Довженка з 14 померло 12, причому четверо хлоп'ят — в одну ніч — від скарлатини. Зараз її лікують, як і низку інших, раніше смертельних хвороб. Загалом сприймає прогрес медицини як даність. А вона ж інколи творить дива...

— Це наслідок стійкого психологічного налаштування людей, і народ його знає: «До хорошого звикаєш швидко». Проте медицина ХХ століття справді пережила надстримке зростання. Кір, скарлатина, дизентерія, туберкульоз практично подолані. Відійшла в минуле її смертність при народженні — тут боротьба вже йде за життя немовлят вагою трохи більше 500 грамів.

Нещодавно, до слова, наш Інститут педіатрії, акушерства і гінекології відвідав міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко. Він був вражений побаченим — і його легко зрозуміти, адже прикметники, якими зазвичай описують винятковість хірургічних операцій, в цьому випадку бліді та мляві. Уявіть собі, приміром, маля, якому ще внутрішньо-утробно ставиться діагноз «пухлина печінки». Й одразу по народженні його оперують, і воно абсолютно здорове набирається сил біля мами. Інший випадок — дизембріональна пухлина в черевній порожнині й крижовій ділянці такої самої крихітки. Тератому видалено вдало й без наслідків для немовляти. Буває, що дітки народжуються з повністю виверненим назовні кишечником, і хірурги повертають його в належне положення. Унікальні операції, що, справді, межують з дивом! Та й загалом цей Інститут за своїм універсалізмом — безпрецедентна установа в світовій медицині, бо поєднує боротьбу за здоров'я жінки — майбутньої породилі (гінекологія), супровід вагітності жінок з патологіями (акушерство) і турботу про новонароджених (педіатрія). Ця установа — наша гордість, як і фахівці, котрі працюють там.

А повертаючись до вашого питання, хочу звернути увагу на популяційний аспект проблеми. Людина — дитя Природи, створена з інстинктом виживання. Але гострі хвороби завдавали раніше вбивчого удару: приміром в мого діда було чимало дітей, але від туберкульозу померло неприйнятно багато. Та діяв і біологічний закон: виживали найміцніші, вони й продовжували свої роди. В підсумку людство зберігало найпридатніших для опору в умовах змінного середовища й нападів, що чатували на людину повсюдно. Зараз медицина рятує всіх, та поріг природного спротиву в масовому вимірі помітно знизився, наш організм став менш пристосованим до захисту — тому пандемії останнього часу так нахабно збирають зловісний врожай. Парадокс, але покоління найстарших нині, що не знало щеплень й антибіотиків і вижило в режимі природного добору, дивує міццю і довголіттям, тоді як кожне наступне втрачає здатність черпати ресурси опору у власному естві. Тому я сказав би так: вірте медицині — наука стоїть на порозі зрушень, що вже в цьому столітті зроблять нормою тривалість життя в 120—140 років, бо на це генетично розрахований людський організм. Та варто різко підняти відповідальність особи за стан свого здоров'я, дбайливість і увагу до його кондицій — саме з огляду на те, що цивілізаційно ми порушили баланс викликів та імунної стійкості людської популяції, що вкінце вийшла з механізму природного добору.

— На жаль, клята русня змушує нас жити за вимушеним порядком денним і вирішувати зовсім інші, далеко від мирних, проблеми. Ірпін'я і Бучу наші війська визволили 31 березня 2022 року, а вже

12 травня десант вчених і лікарів установ НАМН з вами на чолі приїхав в ці міста. Що ви там побачили?

— Усе те, від чого вжахнувся світ. Та ми мали конкретну мету: оцінити потреби місцевих жителів у медичній допомозі й організувати її надання. Картина виявилася невтішною, адже вся транспортна й медична структура регіону була зруйнована, лікарі залишили ці міста. Перші кроки наші фахівці здійснювали в режимі швидкої допомоги: приймали хворих, робили обстеження, призначали лікування, а тих, хто цього потребував, спрямовували в медичні установи Академії. В подальшому наші бригади відвідували навколишні села, влаштовуючи прийоми на місцях — адже там залишилися люди похилого віку, нездатні самостійно діставатися медичних центрів. А тут до них приїдять кандидати й доктори наук, члени Президії Академії: не приховуватиму — люди плакали. Олена Валентинівна Євстигнеєва робила запити по селах — яких лікарів люди потребують, і відповідно формувалися склади бригад. Цю роботу ми ведемо по сьогодні. Загалом обстежено більше 10000 осіб, сотням надано допомогу, десятки прооперовано.

Та основні наші завдання стосувалися профільного простору в стаціонарах, де ми справді незамінні — в царині високоспеціалізованої й високотехнологічної медичної допомоги. А потім поранених з тяжкими ураженнями від початку війни зріс у рази. В Інститутах НАМН за рахунок внутрішніх ресурсів відкрито більше п'яти нових відділень і центр АТО. Попервах істотний об'єм нових функціональних ліжок ми отримали за лінійою гуманітарної допомоги — з Німеччини, Швеції, інших країн Європи. Надходили медикаменти, хірургічні столи, технічне обладнання. Зараз ця допомога спала, та цільові запити виконуються.

Відзначу і жертви фронту від співробітників установ Академії. Нашим воїнам спрямовано більше двох мільйонів гривень, санітарний автомобіль, сім автівок «швидкої допомоги», кілька десятків снайперських гвинтівків, бронезилети й кевларові каски, яких бракувало. Нещодавно ми передали українській безпілотник-розвідник «Делека-100» і три квадрокоптери Mavic-3. Їх урочисто вручено 92-й окремій механізованій бригаді імені кошового отамана Івана Сірка. Й зауважу — не випадково: полковник Іван Сірко, характерник і звитяжець, оспіваний в народних думах і казках, був грозою бусурманів, одним з найуспішніших ватагів Низового Запорозького Війська, що кількістю перемог на полі бою є в нашій історії одним з перших. А бригада його імені напрочуд бойова і вдатна: де вона діє — завжди вбивчий для ворога результат!

Що ж до медичної практики, то склалося так, що фронтові проблеми я пізнавав у складі мобільної академічної команди, куди, крім мене, входив директор Інституту імені Амосова академік Василь Лазоришинець, академік, генерал-майор Ігор Лурін, і директор Інституту імені Шалімова академік Олександр Усенко. Від військових тоді долучився генерал-майор Андрій Верба, якого змінив генерал-майор Ігор Хоменко. За цей час ми відвідали всі медичні центри й пункти Луганщини та Донеччини, задіяні у війні, звідки забирали в установи НАМН найтяжчих. Варто сказати, що так було врятовано 75 (!) бійців з прямими осколковими ураженнями серця. Перших таких поранених транспортували до Києва літаками, зараз відпрацьовано маршрути термінової доставки з усіх смертоносних показань, тож можна говорити про єдиний медичний простір. Утім, готувався він теж не на порожньому місці. Нагадаю, що першу в світі операцію на пораненому серці здійснив харківський хірург Аполлінарій Підрїз. Він у 1897 році видалив кулю з серця

бійця, і той залишився живим. Та задіємо ми й іноземний досвід.

У 2015 році я в складі військової місії вищих офіцерів країни виїздив за кордон, де вивчав роботу шпиталів НАТО. Найбільш корисним і предметним був спосіб організації лікування в госпіталі імені генерала Персі в Парижі. Звідти ми перейняли вагому множині засобів, процедур і прийомів, украї необхідних як в перші миті уражень воїнів, так і в подальшій карті супроводу поранених. Дешо для нас було відкриттям, як, приміром, дії медиків на полі бою в разі перебиття чи розриву кров'яної артерії, коли спеціальне шунтування дозволяє рятувати кінцівку бійця. Я по максимуму всотував усе побачене, а, скажімо, над забезпеченням наших вояків спецпакетами з особливим фізрозчином, що частково поновлює втрату крові, працюю і нині, бо це в бойових умовах рятує життя.

Наша ж постійна пройманість проблемами, що принесла людям війна, була ясно-краво засвідчена в урочні дні відзначення 30-річчя НАМН України. Бо й Загальні збори найвищої в нашій державі наукової установи в галузі медицини відбувалися під гаслом: «Медична наука — Збройним Силам України». І всі, я підкреслюю, всі доповіді й повідомлення цього святкового заходу були присвячені воєнній і безпековій тематиці: фундаментальним та прикладним аспектам сучасної вогнепальної рани, воєнній кардіохірургії, бойовим травмам кінцівок, досвіду надання високоспеціалізованої хірургічної допомоги бійцям ВСУ, урокам Чорнобиля як системи реагування на ядерні та радіаційні загрози, що зримо постали через людиноне-нависницьку ідеологію і практику фашистів. І справа була не в зумисній фіксації Загальних зборів НАМН на цих питаннях — вони зараз справді є головним і нагальним напрямом діяльності фахівців і установ Академії.

А воєнно-медичних проблем нині не злічити, чимало з яких — виняткові. Скажімо, тисячі захисників мають зараз акубаротравми — бойові ушкодження органів слуху, коли рвуться барабанні перетинки. Їх відновлюють у нашому лор-інституті й повертають бійцям слух. Майже тисячу пацієнтів, що мали би бути сліпими від осколків, прооперовано в Інституті імені Філатова в Одесі. Їхні очі й зір врятовані. А тисячі й тисячі колишніх воїнів мають ампутації — причому їх кількість у великомасштабній війні з агресором порівняно з сутичками 2014 року зростає кратно. Бо коли за дев'ять років до лютого воєннотворгнення ми нараховували три сотні бійців з ампутацією кінцівок різного типу, то зараз я цю цифру не візьмусь і озвучити. Та найближчим часом хлопців з інвалідністю ми побачимо повсюди, а ще істотніше — в якому ментальному стані вони перебуватимуть. Загалом же ця проблема, певен, дуже швидко набуде домінуючого значення серед медико-соціальних викликів наших днів. Адже душі травмовані в мільйонів українців, що пережили й продовжують піддаватися стресам від перебування на передовій, бомбардувань, повітряних атак, втрат близьких і родичів, перемішень з місць проживання, переживань за тих, хто воює, почуття невизначен-

ності й тривоги, втрати звичних умов життя. Тож потреба психологічної реабілітації є зараз у 90% населення України, а в мільйонів уже означилися ті чи інші форми стійких психічних розладів. Особливо тривожно за жінок і дітей.

Окремою пильної уваги потребують ті, хто змушено повернувся з війни без кінцівок. Скажімо, наш Інститут імені Кундієва вже пролікував приблизно тисячу ветеранів бойових дій — і достоту знає, з якими гострими проявами психологічного нездоров'я доводиться стикатися. До слова, цей Інститут зараз — лідер в наданні медико-психологічної реабілітації військовиків. До керівництва установою прийшли молоді, енергійні, грамотні управлінці. Вони вийшли із запитом до профільних міжнародних організацій, звідки отримали новітню апаратуру, яку застосовують в лікуванні постстресових станів, процесів відновлення ментального здоров'я. Приміром, ефективно себе показує ігрова, реабілітаційна система, передана Інституту з Барселони. Досвід кундієвців буде, безумовно, поширений на інші установи НАМН — цього нагально вимагає нинішнє психологічне здоров'я нації. Плідно в цьому напрямі вже працює Харківський інститут неврології, психіатрії та наркології.

— Україна зараз дійсно дивиться на себе новими очима: пізнає, вивчає, усвідомлює. Тож якщо ми вже торкнулися питань ментального налаштування українців, було б доречно, щоб ви, наостанок, прокоментували факт, який хоч і є побутовим, та, здається, тягне на узагальнення. Йдеться про те, що в родині вже згадуваного тут Олександра Довженка була пишна сіножат на Десні. Косили її буртом — дід малого Сашка, батько Петро й троє його рідних братів. Працювали декілька днів — дружно, красиво і вмילו. Щовечора разом вечеряли, співали, горілки не вживали. А після завершення спільного сінокосу ділили копичі, й Довженко свідчить: не було жодного разу, щоб цей розподіл не закінчувався загальною бійкою. Причому найзапеклішим у тих навкулачках був дід — лупив синів, аж крикав! Питання: які риси нашого національного характеру в історії і бутті нам ще припадуться, а які було би краще еволюційно здолати, хоч на це, звісно, потрібні покоління?

— А що, насамперед, виявляє згадка Довженка? Українську непоступливість, що переростає в затаїтість, формуючи, зрештою, стійкість. Корисна риса? Безперечно! Ми ж інколи підігруємо ворогу, поспішно знецінюючи наші засадничі характеристики. Ось часом жартуємо: моя хата скраю! Але ж це свідомо урізане москowitzами козацьке прислів'я: «Моя хата скраю — першим ворога зустрічаю», коли той, хто жив на межі поселення, виконував функцію дозору й прийняття першого удару ззовні. Метою ж руснячої мовної «спецоперації» було бажання вживити нам принизливу думку про егоїстичний характер і бездержавницьку ментальність нашого народу. А дзуськи! Вже один розмах нашого волонтерства вмить спростовує брехливу інсинуацію почвар. В українців достатньо розуму й духу вольності, щоб не піддатися на підступ ординців. Недарма цей вислів ми використовуємо тільки в глузливому значенні.

А про невдатні риси нашого національного характеру поговоримо після Перемоги. Бо минуле українства нагадує: нам слід вчитися єдності в народів Балтії, поляків, євреїв, усіх стійких, згуртованих націй, що віками пильнували свою самість. Ми це робили не завжди, і ворог нищо користав нашу порізненість, стравлюючи Лівобережжя з Правобережжям, захід зі сходом країни.

Та, попри все, я переконаний: Історія — на боці України. Й це не метафізика — жодному схибленому за час існування Людства не вдавалося повертати хід цивілізації в зворотному напрямку на довгий період. Не стануть винятком і наміри кремлівської божевільні. Вдало сказав про це в черговому зверненні до нації наш Президент: «Були звіти розвідки про плани окупантів. Безнадійні в них плани». На нуль їх множить українська єдність. Це треба засвоїти як молитву: доки ми єдині — ми непереможні. Моя засаднича ідея і особистий принцип незмінні: виграв не сильніший, а той, хто бореться до кінця. Спрацьовує безвідмовно!

Олександр САКВА.

ПИШЕМО ІСТОРІЮ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

Волю вільних не зламати

У межах меморандуму, підписаного між Центром досліджень воєнної історії Збройних Сил України та Українським інститутом національної пам'яті, у Києві презентовано низку виставок, які розповідають про боротьбу українців за свою державу від початку повномасштабного вторгнення РФ, мужність і героїзм ЗСУ, мирних мешканців, котрі протистоять ворожій навалі. Організатори історико-освітніх програм наголошують, що історична пам'ять народу значною мірою спирається на історію війн, тож одним із завдань воєнної історії є увічнення пам'яті про ті чи інші воєнні події та процеси.

Перший спільний проект Центру досліджень воєнної історії ЗСУ та УІНП — банерна виставка «Волю вільних не зламати» (на знімку), присвячена героїчній обороні десяти українських міст, які були нагороджені Почесною відзнакою Президента України «Місто-герой України», що експонувалася на Конрактівій площі столиці. Міста-

твердині Буча, Волноваха, Гостомель, Ірпінь, Маріуполь, Миколаїв, Охтирка, Харків, Херсон, Чернігів, зупиняючи і знищуючи ворога, продемонстрували надзвичайну стійкість та допомогли зупинити ворога на його шляху і обстояти державність. Ці фортеці взяли на себе головний удар перших атак рашистів.

«Подвиг Збройних Сил України та громад, про які розповідає виставка, є продовженням справи, розпочатої 32 роки тому з проголошенням незалежності. Зараз ми цю незалежність утверджуємо. Виставка нагадує про надзвичайно складні місяці на початку повномасштабного вторгнення і є виявом вдячності громадам міст, які продемонстрували героїзм та сталевий дух», — зазначає заступник голови Українського інституту національної пам'яті Володимир Тилишак.

Експозиція, яку побачили тисячі людей, про те, що жителі територіальних громад продемонстрували безпрецедентні у світовій практиці приклади мужності й стійкості, а успіх захисту держави забезпечила єдність українців, їх солідарність, безкорислива допомога один одному у найскладніших ситуаціях.

Іще один спільний проект істориків — нова вулична виставка «Під заступництвом Святої Покрови», яка демонструється в Києві, на Спаській, неподалік пам'ятника Григорію Сковороді.

«Метою виставки є відновлення історичної пам'яті суспільства у питаннях розвитку та наслідування військових традицій українських мілітарних формувань першої половини ХХ століття, які продовжують жити у сучасних Збройних Силах України, а також висвітлення єдності в жертвості українців різних поколінь у захисті своєї державності на різних етапах боротьби за незалежність і свободу України. Важливим ідейним компонентом проекту «Під заступництвом Святої Покрови» є формування, насамперед у молоді, важливого риса національно-патріотичної свідомості та пропагування священного для українців обов'язку щодо захисту суверенітету та територі-

альної цілісності України», — наголошують автори виставки.

Ії відвідувачі зможуть ознайомитися з історією українського козацтва, що століттями стояло на захисті рідної землі, Українських Січових Стрільців, військових формувань доби Української революції 1917—1921 рр., Карпатської Січі та Української повстанської армії.

Окремі банери присвячені темі становлення сучасних Збройних Сил України, розповіді про їхній внесок у діяльність із підтримки миру, участь військовослужбовців у АТО/ООС та відбитті широкомасштабного вторгнення росії.

«Виставковий проект подає узагальнений, колективний образ захисників та захисниць України як символів національно-визвольної боротьби, і тоді, і зараз. Глибокими за змістом і значимістю у цьому контексті є слова Головнокомандувача Збройних Сил України генерала Валерія Залужного: «Боремось за кожний населений пункт, кожний сантиметр української землі. Наша головна сила — люди. Воюють солдати і командири, це передусім їхня війна, і Перемога належатиме, перш за все, їм. Пишаюся кожним і кожною!», — додають автори проекту.

Цими днями можна відвідати ще одну виставку, підготовлену Центром досліджень воєнної історії Збройних Сил України, — «Сучасне військо кризь призму минулого», яку влаштували у Київському Палаці дітей та юнацтва. Вона висвітлює історію і бойовий шлях військових частин ЗСУ, що носять історичні почесні найменування — видатних полководців минулого, військових формувань, героїв російсько-української війни.

Світлана ЧОРНА.
Фото Центру досліджень воєнної історії ЗСУ.

ВІСТІ З РІВНЕНЩИНИ

У фотOVERнісажі взяли участь 24 країни

Гран-прі 18-го Міжнародного салону «ФотOVERнісаж на Покрову» у Рівному здобула робота фотохудожника Ігоря Жолобака на тему російсько-української війни.

За словами організатора фотOVERнісажу, відомого фотохудожника Олександра Харвата, і учасники із 24 країн, надіславши свої роботи на конкурс, тим самим висловили підтримку Україні.

Ольга СОКОЛОВСЬКА.
Фото з відкритих джерел.

Реанімаційні рюкзаки для екстренки

Обласна екстренка отримала від ВООЗ рюкзаки з реанімаційними наборами.

Як повідомили в Рівненському обласному центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, вони отримали від Всесвітньої організації охорони здоров'я 10 рюкзаків, які допомогатимуть лікарям спецбригад працювати в надзвичайних ситуаціях.

Нап-лічники укомплектовані наборами для проведення реанімаційних заходів.

За словами директора центру Андрія Бортніка, це не перша допомога медикам екстренки від ВООЗ. Декілька місяців тому центр отримав сучасний апарат штучної вентиляції легень, монітор пацієнта та систему реанімації. Їх використовують бригади інтенсивної терапії під час викликів до пацієнтів, які потребують негайної респіраторної підтримки.

Юлія ВАСИЛЕНКО-СЛОБОДЕНЮК.
Фото автора.

Наша команда здобула шість медалей на Міжнародній олімпіаді з астрономії та астрофізики у Греції

Одруж шість медалей здобула українська команда за підсумками 2-ї Міжнародної олімпіади з астрономії та астрофізики для юніорів (IOAA-Jr) у Греції.

«Срібло» виборов десятикласник Львівського фізико-математичного ліцею Дмитро Гілей, а «бронзу» — вихованці цього ж закладу Юрій Залізний та Богдан Огородник, а також учні Українського фізико-математичного ліцею КНУ ім. Т. Г. Шевченка Андрій Коросько й Централіноукраїнського наукового ліцею-інтернату Кіровоградської обласної ради Поліна Кондратенко. Ще одну бронзову медаль урочисто вручили одеситу Владиславу Андрухіву з Рішельєвського ліцею. Прізвища переможців оприлюднили на сайті Львівського та Київського фізико-математичних ліцеїв.

Молодіжна олімпіада з астрономії та астрофізики IOAA-Jr була започаткована в 2020-му з метою популяризації астрономії серед учнівської молоді. Цьогоріч International Olympiad on Astronomy and Astrophysics Juniors відбувалася з 24 по 30 вересня у грецькому місті Волос в очному форматі.

Щоб створити команду, яка представлятиме Україну на цьому інтелектуальному змаганні, провели відбір у три етапи: до першого було допущено приблизно 60 учасників, до другого запрошено майже 35. За результатами III етапу сформували команду, що складалася з шести найсильніших учнів. І кожен із них повернувся з нагородою!

Фото з фейсбук-сторінки Львівського фізико-математичного ліцею.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачену картку водія UAD0000089684001, видану 04.02.2022 р. в ДП "ДержавотрансНДІпроект" на ім'я **Марчук Володимир Анатолійович**, вважати недійсною.

Втрачену картку водія UAD0000006YZG000, видану 24.03.2021 р. в ДП "ДержавотрансНДІпроект" на ім'я **Завалій Василь Анатолійович**, вважати недійсною.

Втрачене посвідчення учасника бойових дій № 019898 видане СХРУ ДПСУ від 15.10.2015 р. на ім'я **Алексєєв Олексій Геннадійович**, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення адвоката №2715 виданий Національною асоціацією адвокатів України від 21 серпня 2020 року на ім'я **Давидова Наталя Олегівна**, вважати недійсним.

Втрачений диплом магістра, виданий Хагі В.А. від Національного університету імені Тараса Шевченка 2016 р., спеціальність право на ім'я **Хага Вікторія Анатоліївна**, прошу вважати недійсним

Оголошення

Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра, III рівень акредитації, м. Київ, 01032, вул. Павла Скоропадського, 31, тел. 2883262, оголошує конкурсний відбір при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників.

Вакантні посади, на які оголошується конкурс:

1. Завідувач кафедри історії музики - 0,5 ставки.

Вимоги до посади завідувача кафедри - вища профільна освіта, науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю кафедри, стаж роботи на науково-педагогічних посадах не менше 5 років.

Термін подання заяв та документів для участі у конкурсі один місяць від дня опублікування оголошення про конкурс.

Заяви про участь у конкурсі подаються претендентами до відділу кадрів

Київської муніципальної академії музики імені Р.М. Глієра (тел. 288-29-60).

Втрачену картку водія UAD000000A8O4000, видану 23.11.2022 р. в ДП "ДержавотрансНДІпроект" на ім'я **Чумаков Сергій Іванович**, вважати недійсною.

Втрачену картку водія UAD000000AG8R000, видану 23.01.2023 р. в ДП "ДержавотрансНДІпроект" на ім'я **Романенко Максим Олександрович**, вважати недійсною.

Втрачену картку водія UAD0000005DUW000, видану 12.09.2019 р. в ДП "ДержавотрансНДІпроект" на ім'я **Чайковський Андрій Анатолійович**, вважати недійсною.

Втрачене посвідчення учасника бойових дій серії УБД № 217837 видане Головним управлінням персоналу Генерального штабу Збройних Сил України від 05 березня 2019 року на ім'я **Ганжі Василя Вікторовича**, вважати недійсним.

Державний Акт на право власності на земельну ділянку, серія ЯД №618613, видане 06.12.2007 р., Суворівська сільська рада Саксаганського району Автономної республіки Крим, на земельну ділянку за адресою: Автономна Республіка Крим, Сакський р-н, с. Суворовське, вул. Сонячна, 50, (власник Слотюк Людмила Михайлівна), втрачений, вважати недійсним.

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу **Носенко Ю.А.**, розшукує спадкоємців по спадковій справі:

- помер 16.03.2023 року **Тупілка Сергій Миколайович**, 04.01.1956 р.н., спадкоємцем якого є: **Пономарьова Тетяна Сергіївна**, 18.04.1986 р.н.

Прошу спадкоємця, якого стосується ця інформація звернутися до мене для вирішення питання по спадкуванню майна померлого за телефоном 099-291-14-48 або адресою: м. Запоріжжя, пр. Соборний, буд. 106, кв. 2.

Сьогодні в Україні погода буде теплою. Очікується мінлива хмарність, але опади малоімовірні. Температура повітря вночі поступово знижуватиметься до 8–11 градусів вище нуля. Вдень сягатиме 16–19 градусів тепла

■ **1618.** Українське військо на чолі з П. Сагайдачним вирушило у бік Москви і розгромило московське військо Бутурліна. ■ **1701.** Києво-Могилянській колегії надано статус академії. ■ **1857.** Народився Сергій Світославський — український маляр-пейзажист і карикатурист. ■ **1864.** Народився Сергій Шелухін — український вчений, видатний юрист, історик, дипломат, громадський і політичний діяч. ■ **1877.** Народився Іван Бурячок — український художник театру, живописець, графік. ■ **1881.** Народився Іван Кочерга — український драматург. ■ **1926.** Помер Володимир Гнатюк — український етнограф, фольклорист, мовознавець та громадський діяч.

У НОМЕР

Створення системи військової юстиції потребує юридичного закріплення

Під час VII Харківського міжнародного юридичного форуму обговорили питання законодавчого врегулювання створення системи військової юстиції.

Зокрема, академік Національної академії правових наук та доктор юридичних наук, директор Інституту інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України професор Володимир Пилипчук запропонував звернутися до комітетів Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності й національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією невідкладно розглянути це питання і внести погоджену позицію на розгляд депутатського корпусу.

За матеріалами МОУ.

Власна справа для сотень людей

З початку року на Сумщині схвалено 153 бізнес-проекти, які в межах державної програми «Власна справа» підготували та подали до центрів зайнятості місцеві підприємці-початківці. Вони отримають фінансування, що дасть можливість розвивати бізнес та забезпечити роботою і зарплатою майже три сотні осіб.

Найбільше нових робочих місць створюється в галузях торгівлі і громадського харчування, будівництві і переробній промисловості. На реалізацію бізнес-проектів виділяють фінансові мікрогранти у розмірі від 50 до 250 тисяч гривень, які відіграють роль стартового капіталу.

Володимир ЧЕРНОВ.

Хоч воювали, але й торгували

Бізнес Хмельниччини продовжує поставляти свою продукцію до різних країн попри широкомасштабну війну. З початку року виробниками і підприємцями краю були проведені зовнішньоторговельні операції з партнерами із 110 країн. Обсяг експорту сягнув майже 473 млн дол., що на 24 відсотки більше, ніж було на цей час торік.

У загальному обсязі експорту 73 відсотки становлять поставки до країн ЄС. Найактивніше торгували з Польщею, Румунією, Німеччиною та Нідерландами.

Понад сорок відсотків проданого становили харчові продукти, жири та олії, інші товари.

Ірина КОЗАК.

Для пенсіонерів облаштували прихисток

У селі Петриків, що у Великоберезовицькій громаді Тернопільщини, колишній дитячий будинок переоблаштували для пенсіонерів, які змушені були залишити свої домівки через повномасштабну війну. Тепер у прихистку може розміститися чотири десятки внутрішньо переміщених осіб, старших шістдесяті років.

Провести ремонт, відновити опалення, придбати нову побутову техніку вдалося працівникам благодійної організації «Карітас» завдяки фінансовій підтримці австрійських донорів. На реалізацію проекту спрямовано п'ять мільйонів гривень.

Ірина ПОЛЬОВА.

ЗСУ продовжує прогризання через російську оборону

ФРОНТ

Терористи рф продовжують атакувати з повітря тилові міста і селища України. Так, у ніч на 5 жовтня росіяни запустили 29 ударних БпЛА типу «Shahed» з південного напрямку (міс Чауда, т. о. Крим). Наша ППО знищила 24 «мопеди» у межах Одеської, Миколаївської та Кіровоградської областей, повідомляють Повітряні сили ЗСУ.

Загалом армія рф за добу здійснила атаки на 11 областей України.

За даними Генштабу (на 5.10), за минулу добу на фронті українські захисники відбили атаки російських військ на Куп'янському, Лиманському, Шахтарському, Запорізькому напрямках та вели наступальні дії на Бахмутському і Мелітопольському напрямках. Протягом цього часу відбулося 57 бойових зіткнень. Загалом армія рф завдала 5 ракетних та 60 авіаційних ударів, здійснила 47 обстрілів з реактивних систем залпового вогню і по позиціях українських військ, і по цивільних об'єктах України.

Отже, ЗСУ продовжують ведення оборони на сході та півдні України, наступальну

операцію на Мелітопольському напрямку та наступальні дії на Бахмутському напрямку, підсумовують інформацію Генштабу військові аналітики.

Про серйозну налаштованість наших захисників на прорив фронту в районі Новопротоківки свідчить те, що нині тут задіяно понад десять різних бригад: артилерійські, десантні, механізовані та піхотні. Про це каже експерт Сергій Згурець.

За його словами, сьогодні головна увага прикута до південного фронту, де з 4 червня триває наш контрнаступ. Уже чотири місяці новосформовані бригади й бригади з досвідом продовжують прогризання через російську оборону, зокрема на Токмацькому

напрямку. І саме зараз відбуваються надважливі тактичні бойові дії навколо Новопротоківки та Вербоного.

З боку противника розміщено достатньо значне угруповання. Якщо брати відстань від Копанів до Новофедорівки, там приблизно 20 ворожих частин рівня «бригада» чи «полк». Наше просування відбувається в надзвичайно складних умовах, з подоланням міних полів і знищенням у цих умовах живої сили та техніки ворога. Оскільки втрати в рф дуже великі, вони шукають нові ресурси для перекидання саме на цю ділянку фронту.

Тим часом на російській території тривають навчання з цивільної оборони. Як зазначається у розвідувальному огляді міноборони Великої Британії, останніми днями російська федерація проводить навчання з цивільної оборони на більшій частині своєї території за сценарієм широкомасштабного міжнародного збройного конфлікту. Мовляв, вони відбуваються що-

МАЛЮНОК ДНЯ

Герць.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

річно з 2012 року, срср упродовж покоління, а згодом і росія приділяють увагу внутрішній підготовці до великого конфлікту. Однак, навіть з огляду на війну, що триває в Україні, навряд чи рф істотно змінила свою позицію щодо національної готовності за останні місяці, вважають британські аналітики.

Ольга ВІТЕР.

СПОРТ

«Шахтар» підняв усім настрій

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. Другий тур. 4 жовтня.

Е. «Селтік» (Шотландія) — «Лацио» (Італія). 1:2. «Атлетіко» (Іспанія) — «Феєноорд» (Нідерланди). 3:2. «Атлетіко», «Лацио» — по 4 очки, «Феєноорд» — 3, «Селтік» — 0.

Ф. «Боруссія Дортмунд» (Німеччина) — «Мілан» (Італія). 0:0. «Ньюкасл» (Англія) — ПСЖ (Франція). 4:1. «Ньюкасл» — 4, ПСЖ — 3, «Мілан» — 2, «Боруссія Дортмунд» — 1.

Г. «Црвена Звезда» (Сербія) — «Янг Бойз» (Швейцарія). 2:2. «Лейпциг» (Німеччина) — «Манчестер Сіті» (Англія). 1:3. «Манчестер Сіті» — 6, «Лейпциг» — 3, «Янг Бойз», «Црвена Звезда» — по 1.

Н. «Порту» (Португалія) — «Барселона» (Іспанія). 0:1.

«Антверпен» (Бельгія) — «Шахтар» (Україна, Донецьк). 2:3. Голи: Муя, 3, Баліквіша, 33, Сікан, 48, 76, Ракицький, 71. На 90+6-й хвилині Алдервейрелд не реалізував пенальті (пробив повз ворота).

«Антверпен»: Бюте, Батай, Алдервейрелд, Кулібали, Вейндал (Еленігена, 83), Еккеленкамп (Валенсія, 74), Вермерен, Кейта (Юсуф, 83), Муя (ван ден Босг, 87), Янссен, Баліквіша. **Тренер** — Марк ван Боммел.

«Шахтар»: Різник, Конопля, Ракицький, Матвієнко, Азаров, Степаненко, Зубков, Назарина, Судаков, Крисків, Сі-

кан (Швед, 87). **Тренер** — Патрік ван Левен.

Рефері — Раде Обренович (Словенія). Антверпен. «Босейлстадіон».

	В	Н	П	М	О
1. «Барселона»	2	0	0	6	0
2. «Порту»	1	0	1	3	2
3. «Шахтар»	1	0	1	4	5
4. «Антверпен»	0	0	2	2	8

«Шахтар» зробив шикарний подарунок своїм прихильникам, здобувши вольову і красиву перемогу. Хоча в першому таймі «гірники» явно поступалися суперникові й у грі, й за рахунком, пропустивши два м'ячі.

А от після перерви ми побачили зовсім іншу команду — зібрану, мотивовану, агресивну, котра не давала опонентам підвести голови.

Донецчани швидко відіграли м'яч. Азаров у карному майданчику господарів зробив передачу Назарині. Той із гострого кута пробив і влучив у воротаря, від якого м'яч відскочив у поперецину. Нарешті Сікан завершив епізод ефектним влучним ударом головою.

Маючи тотальну перевагу, «гірники» спершу зрівняли рахунок. Ракицький пробив зі штрафного, м'яч зачепив Баліквішу і влетів у ближній кут. А потім донецчани вийшли вперед. Помилувся воротар Бюте, котрий залишив м'яч Наза-

рині. Півоборонець одразу прострелив на Сікана. А той миттєво поцілів у порожні ворота, оформивши дубль. За що отримав нагороду найкращому в поєдинку.

Тепер уже господарі кинулися відіграватися. Але «гірники» не збиралися поступатися здобутим. Щоправда, гостям довелось пережити ще один стресовий епізод. На останній, доданій до основного часу, хвилині, м'яч біля воріт Різника влучив у руку Степаненка. Пенальті виконував досвідчений Алдервейрелд, але пробив поряд з лівою стійкою.

Отже, «Шахтар» досяг дуже важливої з турнірної точки зору перемоги, підняв усім настрій. Наступний матч турніру чемпіон України проведе 25 жовтня проти «Барселони» в гостях на стадіоні «Олімпік Льюїс Компаніс». Початок зустрічі — о 19:45 (за київським часом).

Успішний старт

Баскетбол. Єврокубок. 4 жовтня.

Український клуб «Прометей» (Слобожанське) здобув переконливу перемогу над «Гамбургом» (Німеччина). 97:77.

Суперниками «Прометея» у групі А будуть також «Хапоель» (Ізраїль, Тель-Авів), «Ховентуд» (Іспанія), «Цедевіта Олімпія» (Словенія, Любляна), «Париж» (Франція), «Венеція» (Італія), «Вулвз» (Литва, Вільнюс), «Бешикташ» (Туреччина, Стамбул) та «Лондон Лайонз» (Велика Британія).

Піготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Над номером працювали: Наталя ФІЛІПЧУК, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 90932
Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

